Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

Tid og sted:
Tirsdag d. 29. september 2026 kl. 10:45-15:00, Store Sal, 1. sal, Lægeforeningen, Kristianiagade 12, 2100 København Ø

Deltagere:
Berit L. Heitmann
Naja Hulvej Rod
Charlotta Pisinger
Ellen Løkkegaard
Annelli Sandbæk
Zorana Andersen
Kaare Christensen
Lars Louis Andersen (kom kl. 13)
Jens Kristoffersen (SST, gik kl. 12)
Line Raahauge Hvass (TrygFonden)
Kirstine Krogholm (sekretariat)
Susanne Vigsø Grøn (sekretariat)
Nicole Theilade Thomsen (sekretariat)
Nathalie Kjær Bach (sekretariat)

Afbud:
Dorte Gyrd-Hansen
Merete Nordentoft
Tine Brink-Henriksen
Janne Tolstrup
Jens Meldgaard Bruun
Inge Tetens
Anders Grøntved

Referat af rådsmøde d. 29.9.2026

1. **Velkomst og siden sidst v/Berit L. Heitmann**
   Berit L. Heitmann bød velkommen og præsenterede dagsordenen. Dernæst orienterede hun om:

   1.a Kommunikation og samarbejde:
   Berit fortalte, at Nathalie Kjær Bach, der var studentermedhjælper i Vidensrådets sekretariat i foråret, har afsluttet sit studie og er blevet ansat som AC-konsulent i sekretariatet i en tidsbegrænset stilling. Også Nicole Theilade Thomsen er vendt tilbage fra barsel som studentermedhjælper og praktikant i Vidensrådets sekretariat.

   Berit fortalte, at two-pagere på engelsk om luftforurening er blevet sendt til EU-parlamentarikerne.

   Berit fortalte, at hun har været afsender på tre debatindlæg:

   1. "Forebyggelse kan åbenbart altid vente", om at sundhedsministeren har udsat folkesundhedsloven. Bragt i Sundhedsmonitor 26/6

   2. "Danskerne vil drikke mindre. Det er et politisk ansvar at hjælpe dem", som opfølgning på en debat på Folkemødet. Skrevet i samarbejde med Alkohol & Samfund, Lægeforeningen, Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse. Bragt i Sundhedsmonitor 29/6.

   3. "Børn skal beskyttes mod markedsføring af usunde føde- og drikkevarer", om, at vi bør følge Storbritanniens eksempel og indføre et forbud mod markedsføring af usunde føde- og drikkevarer målrettet børn og unge. I samarbejde med Inge Tetens, Ulla Toft og Sanja Golubovic. Bragt i Sundhedsmonitor 21/8.

   Berit fortalte, at hun er blevet en del af den følgegruppe, der skal rådgive Sundhedsstyrelsen i forhold til udvikling af de nye sundhedsfremme- og forebyggelsesanbefalinger. Anbefalingerne skal støtte kommunernes arbejde med folkesundhed som en del af folkesundhedsloven. Første møde er afholdt i begyndelsen af september.

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

1.b Kort projektstatus
Berit fortalte, at temarapporten om pensionsovergangen blev udgivet 10. september, og at Lars L. Andersen vil fortælle om lanceringen under dagsordenpunkt 8.

Berit fortalte, at temarapporten om skærmbrug og unges mentale sundhed har været i faglig kommentering, og arbejdsgruppen bag rapporten er i gang med at redigere i teksten i forhold til kommentarerne. Rapporten forventes udgivet i december eller start januar.

Berit fortalte, at arbejdsgruppen bag temarapporten om ulighed i sundhed skal i gang med skrivefasen nu. Annelli, der er medlem af arbejdsgruppe, tilføjede lidt flere detaljer om ulighedsrapporten, herunder at den vil beskrive mekanismer og indsatser, og at der er fundet god litteratur til arbejdet.

Berit fortalte, at arbejdsgruppen bag temarapporten om kommercielle determinanter for sundhed har sit 3. arbejdsgruppemøde i næste uge. De to første møder er gået med at kvalificere formålet, afgrænsningerne og begreberne i rapporten. Naja Hulvej Rod har meldt sig ud af gruppen på grund af travlhed. Charlotta Pisinger, der er arbejdsgruppeforperson, tilføjede, at der er skrevet første udkast på en del af kapitlerne.

Berit fortalte, at arbejdet med temarapporten om menopause pt. er udskudt til foråret på grund af manglende ressourcer i sekretariatet.

1.c Status på sammensætning af VFF i 2027-2029
Berit fortalte under dette punkt, at der har været udskiftning i udvalget, der arbejder med sammensætningen af rådet i Vidensrådets næste strategiperiode, der løber fra 2027-2029. Janne Tolstrup er trådt ind i udvalget i stedet for Naja Hulvej Rod. 34 personer indstillet.

I forbindelse med arbejdet med indstillinger er der opstået behov for en ny drøftelse af mulige habilitetsproblemer. Berit præsenterede derfor under punktet, en række forslag til mindre præciseringer af teksten i Vidensrådets selvdeklareringsblanket, som alle råd- og arbejdsgruppemedlemmer udfylder. Rådsmedlemmerne udfylder blanketten årligt, mens arbejdsgruppemedlemmer udfylder blanketten ved indtrædelse i en arbejdsgruppe under Vidensrådet.

Dernæst var der en drøftelse i rådet og det blev aftalt, at sekretariat og forperson indarbejder kommentarerne i teksten og sender udkast ud til alle rådsmedlemmer inden næste møde mhp. godkendelse.

2. Kort nyt fra Sundhedsstyrelsen v/Jens Kristoffersen
Jens Kristoffersen gav et kort overblik over, hvad Sundhedsstyrelsen har fokus på i øjeblikket:

Jens fortalte, at Folkesundhedsloven, herunder at SST skal levere sundhedsfaglige anbefalinger (SFA) til kommunerne i forhold til at løfte folkesundheden lokalt, fylder i øjeblikket. Anbefalinger skal være klar i foråret 2027. Loven og anbefalingerne kommer til at fokusere på: Rusmidler, sunde madvaner, mental sundhedsfremme og fremme af fysisk aktivitet. På tværs vil der være fokus på strukturel forebyggelse, strukturelle rammer, beskyttende faktorer, en god start på livet, sundhed og trivsel gennem hele livet på tværs af forvaltninger og myndighedsområder. Derudover er der også fokus på samarbejde med civilsamfundet om sundhedsfremme og forebyggelse, herunder hvad det er for en slags partnerskaber, der er brug for i denne sammenhæng.

Dernæst var der en drøftelse i Rådet af patientrettet forebyggelse og borgerrettet forebyggelse.

Jens fortalte også, at stofområdet, herunder opioider fylder i øjeblikket, at der mangler opdateret viden om sammenhængen mellem rusmidler og mental sundhed.

3. Status og bordet rundt: Brainstorm på fremtidige finansieringsmuligheder for Vidensrådet v/Berit L. Heitmann
Der var en brainstorm på mulige fremtidige finansieringsmuligheder, herunder nye fonde (fx Helsefonden, Forebyggelsesfonden og Sundhedsdonationer), regionerne, kommunerne, finansloven og andre forsikringsselskaber. Drøftelsen vil blive taget op igen ved de kommende rådsmøder.

Frokost

4**. Forskningsformidling på en anderledes måde v/Charlotta Pisinger og Naja Hulvej Rod**
Naja Hulvej Rod præsenterede det ambassadørprogram og samarbejde

med Medicinsk Museion, som Copenhagen Health Complexity Center har. Naja har blandt andet gennem dette samarbejde udbredt kendskabet til Vidensrådets rapport om strukturel forebyggelse.

Charlotta Pisinger præsenterede sin medvirken Act on it, som er en form for teaterforestilling, på engelsk edutainment, om fx nikotin, alkohol eller stoffer målrettet skoler.

5. TrygFondens strategi og bud på tendenser på forebyggelsesområdet v/Line Raahauge Hvass

Line Raahauge Hvass præsenterede TrygFondens arbejde og strategi for de kommende år, og svarede efterfølgende på en række opfølgende spørgsmål til dette fra rådet.

6. Kort opsamling på hovedbudskaber fra oplæg ved Center for Forebyggelse i Praksis, Sund By Netværket, Sundhedsstyrelsen og sundhedsordfører Stinus Lindgreen v/Berit L. Heitmann og Kirstine Krogholm

Berit L. Heitmann gennemgik, hvad nogle af Vidensrådets forskellige strategiske samarbejdspartnere og repræsentanter for målgrupperne på tidligere rådsmøder har peget på af tendenser på folkesundhedsområdet samt vidensbehov, herunder:

- Lokalsamfundsbaserede indsatser
- Rygning
- Alkohol
- Sunde arbejdspladser
- Kultur og sundhedsfremme
- Naturbaserede indsatser målrettet fremme af mental sundhed
- Health in all policies – fra silo til samskabelse
- Økonomiske argumenter for sundhedsfremme og forebyggelse

Berit fortalte, at der overordnet efterspørges viden, der er anvendelig i praksis, relevant for beslutningstagere og kan understøtte implementeringen af forebyggelse i den virkelige verden.

7. Kvalificering af mulige kommende temaer v/Berit L. Heitmann og Kirstine Krogholm

Berit L. Heitmann gennemgik kort processen for præsentation af mulige

kommende temaer på rådsmødet.

Dernæst var der præsentation af de indkomne forslag:

- Smertestillende håndkøbsmedicin v/Ellen Løkkegaard.
- Ludomani som folkesundhedsproblem v/Naja Hulvej Rod.
- Longevity og looksmaxxingbølgen v/Kaare Christensen.
- Periodisk faste v/Kaare Kristensen.
- Hvornår ved vi nok til at implementere en indsats? v/Berit L. Heitmann.
- Klimaforandringer og sundhed v/Zorana Andersen.

Kaffepause

8. Lancering og kommunikation af temarapporten "Overgang fra arbejdsliv til pensionsliv v/Lars L. Andersen Lars L. Andersen præsenterede arbejdet med rapporten de overordnede konklusioner og viste den explainerfilmen om rapporten, som netop er blevet færdig.

Dernæst præsenterede Lars, hvilke kommunikationsaktiviteter, der har allerede har været afviklet og hvilke, der er planlagt, herunder:

- Rapporten blev lanceret 10. september, i samarbejde med Seniormonitor.
- Danske Ældreråd har omtalt rapporten i sin leder i nyhedsbrevet, der går ud til alle ældrerådsmedlemmer.
- Sekretariatet har sendt rapporten ud til en lang interessentliste sammen med pressemeddelelse og two-pager, og de fysiske rapporter sendes ud til udvalgte interessenter snarest.
- 30. september præsenterer Aske Juul Lassen fra arbejdsgruppen rapporten på KL's Ældrekonference ved to gentagne sessioner i samarbejde med Sundhedsstyrelsen, som handler om samarbejde mellem kommuner og civilsamfund – ca. 160 har tilmeldt sig de to sessioner.
- 3. november præsenterer Dorte Gyrd-Hansen og Lars L. Andersen rapporten ved en virtuel Morning Talk.
- 3. december præsenterer arbejdsgruppemedlemmer rapporten ved et formiddagsseminar i samarbejde med Københavns Universitet, der også har fokus på samarbejde med civilsamfundet.

Vidensråd for Forebyggelse
Kristianiagade 12
2100 København Ø

+45 61 77 61 39
vff@dadl.dk
vidensraad.dk

10. Eventuelt v/Berit L. Heitmann

Berit L. Heitmann sagde tak for i dag og på gensyn til næste rådsmøde i december. Hun mindede om, at rådsmedlemmerne meget gerne må melde ind til sekretariatet, hvis de har repræsenteret Vidensrådet i forskellige kommunikationssammenhænge.